Ar pascha wisuschehliga augsta Keisara wehleschanu.

Maksa ar peesuhtischanu par pastt:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bes Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Maksa bes peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots festdeenâm no pilst. 8 sahkot.

Maksa par sludinaschanu: par weenas slejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, lo tahda rinda eenem, makfa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates grahmatu- un bitschu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera basnizas.

36. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 29. Sestdeen, 20. julijâ. 1891.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un sludinajumus nodot **Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ pee Petera basnizas.** Bes tam Mahjas Weesi war wehl pastellet bes daudsi peenemschanas weetâm Peterburgas un Jelgawas Ahrrigâ, wehl zitâs pilsehtâs, kâ: **Jehsis:** B. Peterson un Grahwel kgu pahrdotawâs; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawâs; **Walmeerâ:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawâ; **Rujenê:** J. Alksne kga grahm. pahrdotawâ; **Laudonâ:** pee grahm. sehjeja Karl Gruhsin kga; **Jaunjelgawâ:** A. Schwabe kga grahm. pahrdotawâ; **Jelgawâ:** Besthorn kga grahm. pahrdotawâ, Pils eelâ; H. Allunan un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; **Bauskâ:** Beckmann kga grahm. pahrdotawâ; **Kuldigâ:** Besthorn kga grahmatu pahrdotawâ; **Talsôs:** H. Low kga grahmatu pahrdotawâ un bibliotekâ un Wolontschewski kga grahmatu pahrdotawâ. Tad wehl „Mahjas Weesi“ war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstelleschanas laipni peenemt.

No eekschsemes.

a) Waldibas leetas.

Wisu Widsemes pilsehtu galwas, kâ „D. Z.“ sino, scho otrdeen bijuschi sapulzejuschees pili, kur sem Widsemes gubernatora kunga preekschsehdes spreeduschi par gaidamâm pilsehtes likuma reformam.

Limbaschu pilsehtas weetneeku wehleschanas, kâ „D. Z.“ sino, daschadu notikuschu nelikumibu dehl, esot atzeltas un pawehlets isdarit jaunas wehleschanas.

Jauni trakteeru nosazijumi, kâ „Now.“ sino, nahkschot spehkâ 1892. g. 1. janwarî. Lihds schim pastahwoschee nosazijumi par stipru dsehreenu pahrdoschanu masâs balâs tikschot atzelti.

Gulberes, Osolmuischas, Lihderes, Lubejas un Leeseres mahzitaja pagasta sirgu kantona pahrsinis Arturs barons Schulzs-Ascheraden, kâ „W. G. A.“ sinots, us pascha luhgumu atlaists no deenesta. Wina weetâ eezelts Gulberes pagasta wezakais par kantona pahrsini un Osolmuischas pagasta wezakais par wina paligu.

Jautajums par sehklas un pahrtikas truhkumu daschâs Kreewijas gubernâs schinis deenâs apspreests ministru komitejâ, sem ihstena slepenpadomneeka Wischnegradska wadibas. Sapulze atsinuse, ka Kreewijai wehl esot leeli labibas krahjumi, tâ ka warot atkaut labibu iswest us ahrsemem. Wezee krahjumi un gaidamâ rascha dodot zeribas, ka bes ahrkahrtejeem soleem nowehrsischot badu neaugligôs apgabalôs un tureenes senneekus wareschot apgahdat ar sehklu.

Sodito pagasta lozekku aissuhtischana us Sibiriju, kurus winu pagasti wairs neusnem, kâ „Birsch. W.“ sino, tikschot atzelta. Lihds schim par teem pagasta lozekleem, kureem bija nospreests sinams kriminal sods, pehz soda iszeeschanas bij pagastam jabalso, waj tos wehl usnemt par saweem lozekleem jeb ne. Ja pagasts nobalsoja neusnemt, tad tos aissuhtija us Sibiriju. Turpmak tahda aissuhtischana tapschot atzelta. Tahdus, kurus pagasts wairs neusnem sawu lozekku skaitâ, nolikschot pee spaidu darbeem, pagastam pascham par labu. Schahdu darbu eerahdischanu un wadischanu ustizeschot semsstem un pilsehtu waldem.

Schihdus turpmak nepeenemschot par polizijas eeredneem.

Otra tautskolu direktora amata dibinaschanu Baltijas gubernâs, kâ „R. W.“ dsirdejis, apspreeschot peenahzigâ weetâ.

Jelgawas-Bauskas meerteesneschu sapulze issino „K. G. A.“, ka wina schogad sawas sehdes noturês 23. julijâ, 21. augustâ, 23. septembrî, 23. oktobrî, 22. nowembrî un 19. dezembrî.

Labdaribas beedribas, kâ „Pet. Wed.“ sino, turpmak zeeti pahrraudsischot. Newisijas komisijâs suhtischot kahdu weetejâs administrazijas eeredni.

Nosazijumi par lopu un sirgu tirdsneezibu, kâ „R. W.“ no Peterburgas raksta, drihsumâ likumigâ zekâ tikschot apstiprinati. Pehz scheem nosazijumeem katrâ gadijumâ, kurâ par pahrdodamo lopu waj sirgu ihpaschuma teesibu zekas schaubischanâs, polizijai un pirzejam ir teesiba, no pahrdeweja prasit apleezibu par to, ka winsch lopu waj sirgu eeguwis likumigâ zelâ. Lopu waj sirgu ihpaschneeks buhschot atbildigs par slepenâm wainam, kahdas atrodas pee pahrdotâ kustona; schahdas wainas usrahdamas 7 lihds 30 deenu laikâ pehz pirkschanas. Ja pahrdewejam schahdas slepenas wainas bija sinamas, tad winam pirzejam jaatmakfâ pirkschanas nauda, kâ ari wisi ar to saweenoti saudejumi; turpretim ja pahrdewejam slepenâs wainas nebija sinamas, tad pirzejs dabu atpakal tikai pirkschanas naudu. Kustonus wareschot pahrdot tikai sinamâs, nosazitâs weetâs, gada tirgôs u. t. t. Brihwa pahrdoschana mahjâs netapschot aisleegta. Sodi tikschot stipri paaugstinati par slimu kustonu pirkschanu nokauschanai.

b) Original-sinojumi.

No Ropascheem. Sche notikâs behdigs atgadijums, kas leezina, ka wezaki mas wehribas peegreesch saweem behrneem. Proti, schejeenes B. mahju saimneeka desmit gadus wezais dehlens lihds ar ziteem puikâm bija nogahjuschi us upi peldetees; schis, buhdams pahrdroschaks, eegahjis dsilaki, zitu beedru beedinaschanu ne-eewehrodams, bet straume maso waroni eerahwuse dibinâ, tâ ka wairs nespehjis istikt malâ. Kamêr paligs atsteidsees, bijis jau par wehlu un tik zihtigi meklejot, otrâ pusê atrasts. Te ir redsama atkal wezaku weeglprahtiba, behrnus neusraugot, wehlak gan w'su ko dotu, ja tik notikuscho padar tu par nenotikuschu, un tomêr tahs behdas wezaki waretu it weegli nowêrst, sawus behrnus stingri usraudsidami.

C—s.

No Turkalnes. Zeenitu „Mahjas Weesa“ kâ wiswezakâ laikraksta redakziju Widsemê, luhdsu, lai laipni usnemtu seko schâs rindinas.

Schinî gadâ liktenis mani aiswadijis us Turkalnu, kur esmu nodomajis, diwus mehneschus ilgi usturetees. Schodeen dsihwoju sche jau sesto nedeku un preezajos, ka esmu schurp atnahzis, kur esmu eepasinees ar lauku dsihwi lihds ar wisâm winas gaismas un ehnas pusem, preekeem un behdam, kas lauzineekam jaisbauda. Sche atnahkot es atradu laukus jau eestrahdatus un plawas sakas; rudens sehjai laukus jau sagatawoja, pee kam zilwekeem un sirgeem deesgan gruhti darbi padarami. Bet wareja redset, zik labpràt zilweks tomêr pee darba keras, jo der tatschu, nahkamam gadam maisi sagahdat. Wispahr: sche katrs mihlo darbu un gahdà par sawu usturu.

Turkalnes apgabals dabas jaukumeem naw tik bagats, kâ peem. Widsemes Schweizija un ziti apgabali; ir lihdsena seme maseem uskalnineem un leeleem mescheem. Wisam apgabalam par jaukumu zaur wisu pagastu tek zauri Juglas upe saweem daudseem lokumeem; kahds sars tek paschai muischai garam. Lauzineeku mahjas atrodas pusloklâ ap muischu un starp mahju saimneekeem atrodas peezas weztizibneeku Kreewu familijas, kuri ar ziteem Latweescheem dsihwo ihsti satizigi. — Schai pagastâ ir diwi krogi, bet kuŗus lauku eedsihwotaji mas apmekle, kas ir peerahdijums, ka starp schejeenes lauzineekeem walda sahtiba. — Jahnu swehtkus sche noswineja parastâ kahrtibâ, sawstarpigi appuschkodamees un Lihgodseesmas dseedadami, bet pee kam es zitas jaukas tautas dseesmas netiku dsirdejis. Peedalijos ari pee kahda dejas isrihkojuma, ko muischas rentneeks saweem puischeem un meitam isrihkoja un pee kura peedalijâs ari Turkalnes mahju eedsihwotaji. Laudis deja pateesi kreetni; dejas preeki beidsâs jau ap plkst. 9 wakarâ. Weesi wisi uswedàs loti kahrtigi, tâ ka par to pateesi wareja preezatees.

Pagasta skola atrodas paschâ lauzineeku mahju widû, tâ ka ta behrneem weegli aissneedsama. Scho skolu wada loti kreetns, isglihtots skolotajs. Man bija isdewiba, ar scho skolotaju sarunatees, no ka redseju, ka winsch gan wairak mahzijees, nekà pagasta skolotajam tas wajadsigs. Bet tas ir par swehtibu skolai un behrneem!

Turkalnes muischa ir jau preeksch kahdeem gadeem kluwuse par Rigas pilsehtas muischu un pilsehtas walde schinî laikâ pagastam zaur to parahdijuse labdaribu, ka likuse pagatawot ihsaku zeku zaur meschu un purwu lihds Ogres stazijai, jo wezais zelsch ir otrreis tik garsch, ap kahdàm 15 werstim. Tomêr schis jaunais zelsch wehl ir loti nelabs, tâ ka drihs ween to wajadsetu uslabot. Bes ta wehl pilsehtas walde ispelnitos siltu pateizibu netik ween no Turkalnes pagasta, bet ari no wiseem teem, kuri scho zeku isleeto, ja wina tagadejà, pee muischas atrodoschà loti weenkahrschâ kahrschu tilta weetâ pahr Juglas upi ustaisitu zeetu, stipru tiltu. Pehz manàm domam tas nepraſitu nekahdus leelus isdewumus, pee kam ari pagasts no sawas puses labpràt kaut kahdi peepalidsetu.

Ar seena un ahbolina eewahkschanu wiszaur tuhlit pehz Jahneem eesahka rihkotees un no daudsàm pusem dsird, ka rascha buhs puslihds laba, ja tik laiks paliks saus. — 3. julija deena buhtu preeksch daudseem gandrîs tapuse breesmiga, ja weesulam lihdsigà wehtra, pawadita leetus gahseeneem un krusu, buhtu kahdas stundas ilgaki pastahwejuse. Lai gan negaiss pastahweja tikai kahdas 3 stundas, tomêr schur un tur ismaitatas seena un ahbolina kaudses, salmu jumti noplehsti, koki lihds ar wisàm saknem israuti un nolausti, masakas buhwes isjauktas, labibas lauki, it sewischki seemas rudsi pa dakai bojati, pa semes zekeem us ihsu laiku newareja nemas braukt. Meschôs daudsi brangi koki ir isgahsti, kurus zitadi gan wehl nenozirstu buhwkokeem jeb bedsinamai malkai. Schis atgadijums muischas rentneekam, kâ ari mahju ihpaschneekeem padarija daudz darba, lai wisu atkal nokahrtotu, kur wehtra un leetus daudz bija kaitejis. Kà dsird, tad Ropaschôs sibens nospehris trihs zilwekus, kuri laukâ atraduschees, tomêr par sinas pateesibu newaru galwot.*) Ari tahlumâ no schejeenes esot redseti beesi duhmi gaisâ kahpjam, kas zehluschees no ehkas, kurâ sibens eespehris, tomêr nesazija, kurâ pusê tas bijis.

*) Skat. isgahjuschas nedelas „Mahjas Weesa“ 28. numurâ sinojumu „No Naglas muischas.“ Red.

Daschadi raksti.

Ihss atskats us muhsu weztehweem.

Pehz dascheem sentschu isteikumeem. — Rozukalnu Marça.

„Kà sinams, mums weztehwi bij leeli dabas prateji.“ Scheem dseesmineeku wahrdeem ir pilniga taisniba. Muhsu weztehwi sinaja laikus, mehneschus un daschas dabas sihmes. Tà peem.: Teem nebija nedz ari wajadseja kalendarus, nedz barometrus. Katrs wezakais malineeks, kà saimneeks apskatija wakarâ saules noeeschanu, mahkonu nostahschanos, putnu laischanos, mahjas putnu un kustonu gulet eeschanu, zuhku urkschkeschanu un gaila dseedaschanu: no teem tee itin brangi laiku us rihtdeenu wareja nowehrtet. Teem reti kad wihlàs. Sehschanu un plautee isdarija bes kahdeem gareem un gudreem preekschraksteem, rudsu, meeschu, ausu un linu tihrumi kuploja un lihgojàs, ja ne labaki, tad wahjaki ari ne, kà tagad. Tà tad muhsu weztehwi ir bijuschi leeli dabas prateji.

Tapat ari mehneschus tee leeliski eewehroja, ko schais laikôs gan daschi tura par mehdijumu. Pawasarâ pee arschanas apskatija mehnesi u. t. t., zauru gadskahrtu un pee katra darba. Deesgan leels bij winu galwas kalendars. Tas jadara jaunâ, tas wezâ, tas augoschâ un tas pilnâ mehnesî. Tapat ari kad jazèrt malka, kad schagari, kad skuju koki, kad lapu koki, kad pehz slotas schagareem jaeet, kad walgi jawij, kad sirgi jakat, kad sakas jataisa, kad rati jataisa. Tas pats bij pee audeklu greeschanas, wadmalas welschanas, seku un zimdu adischanas un masgaschanas. Ai aprehkinums un gudribas krahjums, kas stahweja muhsu weztehwu galwinâs! Tagadejee skapji ar grahmatam, awisem, kalendareem un ziteem mahzibas preekschmeteem, pee dascha laba to ne-eespehj, ko muhsu weztehwu galwinas, us kuràm gareem, ar salmeem un pelawam peewehluschees mati plehwinajàs, un kuru apsedsa paschausta wadmalas zepurite, ar rupju pakulu drahnas oderi un seemâ atkal jehrahdeniza ar gareem ausu patwareem.

Mahkslas un amata darbôs ari wis nebij semê metami, ne neewajami. Lai gan teem nebij flintes nedz rewolweru, tomêr tee bij leeli medineeki. Breeschu, stirnu un saku galu tee ehda beeschi ween. Breeschus kehra ar mahkfligi taisiteem duntscheem. Stirnas peewilinaja pee winàm patihkamas baribas, kur tad tahs ar auklam un slasdeem nogalinaja. Sakus, teterus un irbes nesa daschreis ar maiseem mahjâ — tahs wiswairak auklâs kehra.

Ari brangi swejneeki, bischu kopeji, darwas un degutas isgatawotaji, ahdu gehrmani, seepju wahritaji, swetschu lehjeji, wiswisadi amatneeki tee bija. Neweens saimneeks neweda sew galdneeku, ne ratneeku, bet paschi brihwlaikôs sawus darba rihkus isgatawoja un wezos islahpija. Tapat mas tee leetoja zitus amatneekus; skroderi tee tik leetoja pee kaschoku pagatawoschanas. Paschu seeweetes darinaja kamsolus un mehtelus, wihreem kà ari paschas sew. Kalejs ari mas darbu no teem dabuja. Teem nebij jakal nedz rati, nedz kamanas, nedz ragawas. Enges, klinki, atslehgas un aisschaujamos tee paschi no koka isdarinaja, ari deesgan mahkfligus. Kurpneeka toreis pawisam wehl nebija, tas radàs tik jaunlaikôs. Ar pastalam gahja kahsâs, behrês, krustibâs, us muischu pee leelkunga un us basnizu pee mahzitaja. Mahjâ wairak walkaja kurpes no leepu luhkeem, mihkstas, baltas. Dakteris pawisam teem bij reebigs weesis. Paschi isahrsteja sawus zirtumus un lausumus, roses un augonus, galwas, kà ari wehdera sahpes, sirdsnus, lopinus u. t. t.

Teescham, muhsu weztehwi bij leeli dabas prateji. Zik tee bija bagati ahrsteschanas sinâ, tur jabrihnas. Daschreis wehl japasemojas preeksch muhsu Latwju weztehwu nobaltejuscheem kauleeem, kur isplaukst dascha leetderiga rose no gadusimtena aismirsteem truhdeem. Jamekle wehl baribas spehks no daschu gadu simtenu sapelejuschàm, kahjam samihtàm druskam. Zik muhsu weztehwu galwinâs stahweja, tas ir neneaprehkinajams un neussweams. Tee nesinaja neka no schi laika drapem un plahksteeem. Winu ahrsteschana bij tà sauktà wahrdoschana — ta bij swariga dabas kalpinaschana. Daschu wezischu un wezenites galwinâs stahweja tuhkstoscheem wahrdu — wahrdi preeksch baltàm un sarkanàm, niknàm tekoschàm un audsejàm rosem; tapat ari preeksch dascheem maseem augoneem un suna naglam, kahjâs, rokâs, sahnôs un mugurâ un wehl preeksch ziteem meesas issitumeem. Preeksch tschuhsku kodumeem teem bij labs krahjums wahrdu; sawi preeksch raibajàm, sawi preeksch melnajàm, bruhnàm un sarkanàm, leelàm un masàm. Atkal sawi preeksch katras tschuhskas un katrâ mehnesî. Wezà mehnescha wahrdi nedereja jaunâ mehnesî, un augoscha mehnescha wahrdi nenedereja pilnâ mehnesî. Ari wahrdi bija sunu un zuhku kodumeem, sawi preeksch kaka skrambam, preeksch sirga saspeeschanas, wehrscha badischanas, preeksch sasischanàs no koka, dselss, waj no eenaidneeka lamatam un lahditem. Tà tad no zilweka greestees ari lopu walsti, teem bij darba lauks. Leela spehschana teem bij daschdaschadâs wainâs un kaitês, tuhkumôs un dausumôs, neeru un leesu, wihweku un zaurschautu, dulluma un trakuma kaitês. Wahrdi, wahrdi ween to wisu, pehz winu domam, isdarija, daudz, ja bija no sahlu krahjuma: sweests, zuhku taukums un salds krehjums. Netik ween wahrdu eespehju leetoja ahrsteschanas sinâ, bet ari daudz tahlak un daudz leelakâs leetâs wini leelijàs brihnumus isdarot ar wahrdeem.

Ar wahrdeem wini domajàs issargat sawus rudsu, meeschu, linu un ausu laukus no kukaineem, krusas, ruhsas, burwjeem un ziteem postitajeem. Tapat ar wahrdeem mehginaja issargat un aisstahwet sawu mantu un ihpaschumu, sawus sirgus, lopus, plawas, tihrumus, dahrsus un meschus. Ari wini mehginaja peewilkt, peesawinat, peenest un noburt otra mantu un bagatibu. Skraidit pa naktim pa zitu klehtim, kuhtim, druwam un plawam, pahrwehrstees par ugunigeem gareem — kà atminamees tos wahrdus: raganas, spihganas un kà wehl daschadi — isflaukt zitu gowis, isskaust zitu jehrus, tekus un siwenus un laimi un swehtibu un treknumu aisnest mahjâs un tos peedalit sawejeem. Deenâs atkal ar wehja spahrneem, ko nosauzam par weesuli, skraidija pa otra druwam un ganibam, par spijoni, kaundari un par wisa labuma un koscha postitaju. Pa druwam, kur weesulis rinkojàs, iskuhla mas un weeglus graudus. Pa plawam un seena apwahlem, kur weesulis lidojàs, tur sahle bij nihziga un negausiga un lai gan zik sausa isschahweta, ta tomêr schkuhni waj kaudsê sapuwa. Tà ari pa ganibam, kur weesuls pahrgahja, lopeem truhka peena un daschas slimibas peemetàs.

Tahdi bij muhsu weztehwi, tahda bij winu waroniba, tahdi dabas kalpinataji bij Latwju sentehwi. Tahda gudriba bij winu galwâs, tahds eedomats spehks bij winu wahrdôs, stipraks par elektribu, bailigaks nekà pilns pagrabs spihdoschu duntschu. Wehtras krusas siteeni ir bihstami dabas spehki, bet muhsu weztehwu wahrdotaji bij eedomati wehl breesmigaki. Deewam tahds gods netapa dots, tehwu un mahti tà neklausija kà wahrdotajus, preeksch kungeem un mahzitajeem tà nesemojàs, kà preeksch wahrdotajeem, speekus, nuhjas un pahtagas tà nebihjàs, kà wahr-

Pehdigi wehleju wiseem lauzineekeem, ka lai wini par saweem leeleem puhlineem, sawus laukus apstrahdajot u. t. t., schinì gadâ panahktu labu raschu un atwados no wiseem teem, ar kureem sche esmu eepasinees, tapat ari no laipnà sainneeka un wina kundses ar to sirsnigo wehlejumos, kaut wineem wiseem weenumèr labi klahtos un wini par saweem puhlineem dabutu bagatu algu! K. R.

No Ropascheem.

„Ej ar Deewu, Lihgo deena,
Mehs tew skaisti pawadami,
Nahz atkali zitu gadu,
Mehs tew skaisti sanemsimi!"

Seedu mehnesis, sawâ gresnumâ tehrpees, aizina „salajâ pili" katru, kam ween wehl dsihwibas dwascha kaulds, lai smeltos un eedwaschotu jaunu dsihwibas spehku un atspirgschanu. Latwju ikgadigee „Lihgo" swehtki, Jahna deena, pagahjuschi jauki un preezigi. Ihpaschi schogad, kur „sahlu wakars" eekrita swehtdeenas wakarâ, schee swehtki bij jo dischani. Pa wisàm Latwijas malam daudſ tuhkstoschu tuhkstoscham balsim gawileja un lihgotaji gaisu trizinaja. Lihgotaju pulki, sastapdamees, aismirsa wezo naidu, draudsigi weens otram roku sneedsa. Neskaitamâ pulkâ pazehlàs „raganu ugunis" pà malu malàm, ko gawiledamee Jahna behrni aisdedsinaja, atgahdadamees senos „Lihgo" swehtkus Latwju tautâ. Ihsà, jaukà Jahnu nakts pagahja lihgojot, dejot un rotalojot, netizami ahtri. Pee debess apwahrkschna parahdidamàs saulite, saweem seltoteem stareem, aizinaja noguruschos lihgotajus pee meera dotees. Lihgotaji schkihràs, wehl lihgodami:

„Ar Deewinu sanahzami, Lihgo, Lihgo,
Ar Deewinu schkihrameesi, Lihgo!"

Tahda dsihwiba waldija wisâs Latwijas malâs, wisâs kruhtis, kur pukst Latwju meitas sirds. Ne masaku preeku ari sajuta Latwju lihdseedsihwotaji, gan nemdami personigi dalibu pee Lihgo swehtkeem, gan teem lihdsjusdami, gan tos pabalstidami. Jr 24. junija rihtstà tad pate Jahna deena. Saulite jau nahk gandrìs brokastlaikâ, bet wehl wisa daba, wisi lihgotaji dus saldâ meerâ, sapnodami par pagahjuscho Jahna nakti, itin kà neweens ne-eedroschinatos trauzet jaukà Jahna rihta klusumu. Lehni atskan Ropaschu basnizas swana pirmàs skaņas, modinadamas un aizinadamas ik katru uz Deewa namu. Ari mehs neweram schahm mihligàm skaņam pretotees, un it ihpaschi wehl tadèt ne, ka schihs deenas Deewa kalposchana saweenota ar behrnu swehtkeem. Deewa kalposchana, ar sirsnigu sprediki, noritinajàs parastâ kahrtâ. Pehdigi firmais draudses gans, Widsemes skolu padomneeks, greeschas pee behrneem, ap altari sastahjuschamees, un ar daschàm waizaschanam atgahdina schahs deenas garigo nosihmi un slehdſ Deewa kalposchanu. Behrnu swehtku gahjeens no basnizas, ar draudses mahzitaju un skolotajeem preekschgalâ, no wisas draudses pawadits, garigu dseesmu dseedot, dodas zaur muischu uz Ropaschu pilskalnu, kas atrodas uz jaukà Juglas krasta, pee mahzitaja muischas. Swehtki isdewàs loti jauki, ar dseedaschanu un rotalam, no trim behrnu koreem, leelam lauschu pulkam klaht esot. Par jauko swehtku dseedaschanu it sewischki nopelni schejeenes skolotajeem. Pee swehtkeem it dsihwu dalibu nehma zeenijamais draudses mahzitajs, skolu padomneeks Pohrt kgs. Tà ka basnizas preekschneeks, Ropaschu dsimtkungs barons Wolffs, schogad bij aiskawets, personigi dalibu nemt pee scheem swehtkeem, tad peedalijàs tikai schejeenes dsimtleelmahte, zaur kuras laipnibu behrneem tika pasneegta kafija un daschadas dahwanas. Saulitei uz semi laischotees, swehtki tapa slehgti ar zeribu, nahkoschâ gadâ tos tikpat dischanus redset. Tà behrni, kà ari wezaki un ziti klahtbuhdami, eepreezinati zaur sawu draudses preekschneeku laipnibu un gahdibu, dodas apmeerinati mahjâs. Sche ir atkal no jauna peerahdijums, ka Latweeschi tos prot zeenit, kas pret wineem labwehligi isturas. — Behrnu swehtkus beidsot, jau musikas skaņas wilinat wilinaja uz Turpleju, Juglas malâ, kur Tihnuschu dseed. beebriba bij isbraukuse salumôs, lai Ropaschneeki, kam pascheem beebribas naw, tiktu apgaismoti un eepasihstinati ar beebribas, sewischki Tihnuschu dseed. beebr. baudijumeem. Schee salumu swehtki bij pawahji apmekleti. Ari Ropaschu muischas krodsineeks nebij rokas klehpi turejis, winsch isrihkoja salumu swehtkus kroga preekschâ un dewa alus pudeli par weselu kapeiku lehtaki nekà Turplejâ. Tas wilka! Ja Tihnuschu dseed. beebr. buhtu nodomajuse turpmak ar saweem isrihkojumeem Ropaschus apgahdat, tad labi daritu, ja eerihkotos tà, ka winas isrihkojumi nesakrit kopâ ar weetejeem isrihkojumeem. Tà schini Jahna deenâ, kur 3 isrihkojumi stahweja uz deenas kahrtibas: 1) behrnu swehtki pilskalnâ, 2) salumu swehtki Turplejâ, 3) salumu (kroga) preeki kroga preekschâ, daschs teescham nebùs warejis isrehkinat, pee kureem peedalitees, un buhs labak palizis mahjâ. O. A.

No Walmeeras. Neisdoschanàs un nelaimeschanàs dsihwes usnehmumôs, schi suhrà dsihwes prosa, ir nogahsuse no pehdejàs ismiseschanas pakahpes noschehlojamakâ besdibenâ — paschslepkawibâ — kahdu dsihwes gruhtibâs uz nezeteem noalojuschos jaunekli. 16. julijâ pehz pusdeenas Gaujâ usgahja noslihkuschu schejeenes ismahzijuschos, bes weetas esoschu grahmatu sehjeju F. Nelaikis bij sabahsis kabatâ un aistreklâ wairak smagu akminu un, kà domajams, nolehzis no wairak asu augstà krasta upes dsitumâ. Uz paschnahwibu nelaimigo wehl ne 20 gadus wezo jaunekli speedis, kà winsch ari atstahtâ wehstulê isteizees — kaums, ka bijis pee kahda pasihstama, truhkumibas speests, peesawinajees kabatas pulksteni, ko eekihlajis kahdâ atklahtâ eestahdê. — Behdigà jaunlaiku sehrga, paschnahwiba, arweenu beeschaki apmulsina, jauno paaudsi dsihwes zihninu neisdewibu un paklupschanu gadijumôs, ka wina, aismirsdama moralu un tizibas mahzibas, speer scho breesmigo soli un tahdejadi patwarigi stahjas muhschibas baigà soda trona preekschâ. Vaironis.

Wehstule no Kabiles. No daudſ un daschadeem pagasteem esmu laikrakstôs lasijuse, bet no sawas dsimtenes, Kabiles pagasta, tik weenu jeb diwreis tika minets. Domaju, nemaldos, ka neweens no Kabilneekeem nebùs pasneedsis zeen. redakzijai tahs minetàs rindinas, bet gan laikam kahds aispagastneeks eewehrojis winu klusumu. Juhs sazisat: „Mums newaid laika, nodarbotees ar rakstischanu, mums jasèj un japlauj!" Bet kà tad, peemehram, ziti pagastneeki to isdara jo tschakli? Un tomèr muhsu pagastâ netrùkst tahdu brangu sehnu, kureem eespehjams, bes kahda puhlina pawehstit no sawas puses. Trumpas zirst muhsu pagastâ labi mihlo un prot masee Jehpischi un Janzischi; gadu 7 wezumâ sehni labaki mahk trumpet, nekà pagatnê strmgalwji. Sainneeki mahjas eepirkuschi un sauzas gruntineeki, bet jau daschi aislaiduschees lapâs, behdigi atstahdami sawu tehwu tehwa mahjinu. Bagatas seewas mekleschanas neko nelihdseja; tas ir neaprakstami behdigi. Grunts sainneeku mahjas ir gandrìs lihdſ sintu, bes tam wehl kahdas 6—7 masas muischeles, leelas muischas neskaitot, tad wehl kahdas 10 meschsargu mahjas. Waru sazit, ka pehdejôs 10 gadôs muhsu pagasts labu soli spehris uz preekschu wisadâ attihstibâ un isglihtibâ. Wineem ir sawa biblioteka, kura gan esot kahdas reises uz leju, bet zeen. leelskungs F. v. L. sneedſ palidsibu un nem dalibu, tapat wineem ir sawa krahjun aisdewu kase, branga apteeka un t. t. Ari dahrskopibu un pukes gandrìs katrâ mahjâ waram atrast, kas preeksch 10 gadeem reti kur bij redsams, tapat bischkopiba schur un tur redsama. Ihpaschi M. sainneeka gruntsmahjâ dahrs- un bischkopiba kreetni un pamatigi teek weizinatas. Tur jaunajâ dahrsâ atronam simtu ahbeles, kuras auglus jau pilnigi nes, wairak nekà 10 bumbeeru un ari wisus zitus dahrsa auglus, ruhpigi apkoptus un pilnigi satojam. Ahbelites, kuras wehl tà sauzamâ skolâ, buhs tuhkstoscheem, un kuras W. kgs apkopj, wahrdu sakot, wiss labums tanì mahjâ un familijâ mirdſ kà dahrgas pehrles. Kabila tika saweenota ar S. pagastu; wehleja no jauna pagasta waldi. Krahna mahju gruntneeks W. kgs tika atkal eewehlets uz preekschu, winsch jau 13 gadus nodsihwojis sawôs kreetnôs darbôs. Wehlu, ka winam isdotos jo projam sekmigi wisôs labôs darbôs. Muhsu pagastâ ir saws brangs skolas nams, tagad usbuhwets preeksch pahra gadeem labs diwstahwu teesas nams. Nama augschejâ stahwâ atrodas branga sahle preeksch tà sauzamas beebribas sapulzes, jeb balles isrihkoschanas. Jaunekli isrihko ari salumôs balles, par kahrtibu teek labi gahdats. Dseedaschanas kori te pastahwigi newar un newar nodibinat, wairak reises sapulze tika tureta, lai waretu pee schi darba kertees, kahdas reises ari dseedajam, bet tagad dseedataji issuda kà rihta salna. Kas ihsti pee tam wainigs, nesinu, laikam truhkst weenprahtibas. Kabilneezes mehdſ taisit un nesat paschdarinatus apgehrbus, kuri pateesi jauki pastrahdati, weens par otru smukaks, bet isgahjuschâ gadâ daudseem aitinas aisgahjuschas postâ. Lai gan mahkam paschas gresni isaust, tomèr ari Schihdu paunâ eeskatamees, mums ari pirktu apgehrbu netrùkst. — Preezajos loti par muhsu pagasta tagadni; pagahtnê bij leels eeradums, latwiski runajot eejaukt Wahzu walodu, eegrahbstijuschees drusku wahzisti, wajaga ari wahzu wahrdus leetot, jo wairak tahds eejauz runajot wahzu teikumus, jo lepnaka bij wina istureschanàs, tahs jeb ta wezaki, to dsirdedami, nespehja apbrihnot: „kahdi muhsu behrni gudri, tà runà, ka mehs, wezi zilweki, winus nesaprotam", bet tagad schis paradums sahk issust, reti tik wehl sadsird uz kroga leewenem sweizinajumu: „Morgen". Zeru, ka tas ari drihſ beigsees. Kabilneeki, tapat kà wisur, suhdsas par gruhteem gadeem. Wehl waretu daudſ runat par basnizu, kapeem un winu apgahdibu, par alus bruhsi un krogeem un zitu wisu, bet zeru, ka Kabilneeku slawenee tauteeschi paschi kersees pee spalwas un nekaus wairak seeweescheem rakstit. Daudſ sekmes uz to! Kada Kabilneece.

No Uschawas. Uschawa ir krona pagasts, kas atrodas uz abeem Uschawas upes krasteem, pee minetàs upes eetekas juhrâ. Pagasts sastàw no kahdàm 30 mahjam un no 64 buhdneekeem. Pagastam pascham sawa basniza un skola, kurâ pehdejâ uszihtigi jau kahdus 18 gadus strahdà Seewalda kgs, bes tam senakâs juhras skolas telpâs ir eeweetota schejeenes pareistiziga skola, kurâ par skolotaju ir T. kungs. Skola ar pagasta namu stahw sem weena jumta. Skolas mahju gribeja pahrbuhwet, bet pagasta saweenoschanas dehl schis darbs wehl lihdſ schim naw notizis, kadèt zeresim uz preekschu. Attihstibas un isglihtibas sinâ Uschawas pagasts gandrìs peeder pee pehdejeem; jo no prahta isdaiłojoscheem, garu usjautrinajoscheem newainigeem preekeem, weesigas sadsihwes wakareem, teatreem, beebribam un ziteem isrihkojumeem, isnemot pehrnajos salumu swehtkus Kauku jaukajâ birsê, sche Uschawâ naw ne wehsts, turpretim kroga preeki wehl paschôs seedôs un kuplumâ. Swehtdeenu wakarôs, tad muhsu krodsinâ alasch balle, kur tad teek spehlets, plihtets un danzots bes mehra un tur muhsu roschwaidsites, jaunawas un daitee osola dehli daudſ ko saude uz wiseem laikeem. Ja, Uschawneeki, buhtu nu gan reis laiks, atstàt scho nekreetnu eeradumu un pulzetees sem weenprahtibas karoga un gahdat par to, ka Uschawneeku starpâ isnihktu tumsiba, nesaderiba un usplauktu weenprahtiba, saderiba, uszihtiba un atspihdetu katrâ buhdinâ gaismas stars — ja, wairak gaismas un weenprahtibas!

No sahdsibam un sehrgam mehs lihdſ schim, paldees Deewam, esam sargati, bet pehdejâ laikâ muhs ugunsgrehki beeschi peemekleja; jo 1. aprilî sch. g. naktî iszehlàs uguns schejeenes Gaisinu mahjas rijâ, pee kam ta nodega lihdſ pamatam lihdſ ar wisu tanì atrodoschu labibu un kulamu maschini. Zaur uguni padarito saudejumu rehkina 2972 rbl. — 2. un 13. aprilî nodega Tunku mahju laidari. Uguns zehlons nesinams, saudejums ap 773 rbl. — 4. majâ sch. g. schejeenes Tunku rijâ iszehlàs uguns, kas tika eeraudsita un apslahpeta. Leeta nemta no weetejà teesas ismekletaja ismekleschanâ. 30. majâ sch. g. schejeenes buhdneekam F. tika no ganibam nosagts firgs. Saglis wehl nesinams, bet dsen pehdas.

Putniņu Krists.

No Wilnas. Pilsehta ir brangi leela, stahw lejâ, wisapkàrt kalni, uz kalneem aug daschadi koki, isskats ir loti jauks. Esmu runajuse ar zelotajeem, kuri leezina, ka scho kalnu isskatu warot lihdſinat ar ahrsemju jauko kalnu isskatu. Weenâ puse, starp kalnu un pilsehtu, tek Wilijas straujà upe, uz minetà kalna stahw wakts un leelgabals, kuru katru deenu pulksten 12 isschauj. Wilna ir bagata basnizam un kaplitscham. Jr pawisam kahdas 8 Kreewu pareistizigo un 17 Katoļu basnizas. Gabalinu aiz Wilnas atrodas wehl daudſ kaplitschu, ko sauz Kalwariju. Kaplitschas atrodas weena no otras 100 soļus, uz katras bildes tur nosihmetas muhsu Pestitaja mozischanas, kuras esot pehz Jerusalemes Kalwarijas, bet ne tik jaukas. Swehtzeļotaji, kà ari pilsehtneeki tur mehdſ iseet loti leelôs barôs, wiswairak maja un junija mehneschôs; apstaigajamos zelinus, uz kureem kaplitschas, skaitam wairak nekà 6 werstes. Deewkalposchanu notura pehz Katoļu zeremonijas. Deewluhdseji atspirdsinajas salâ birsê, eelpodami skaidro gaisu un bauda, kas katràm pee rokas un tad greeschas katrs atpakaļ, mekledams sew dusas weetu. Lutera basniza tik weena, kur tikai Wahzu walodâ deewkalposchanu notura. Muhsu basniza naw leela sche Wilnâ, bet itin jauka un spodra, mums ir diwi garidsneeki, B. un K. kgi, kuri kreetni gahdà par saweem draudses nabageem, katru behdigu luhko eepreezinat, kà pateesi dwehseļu gani. Mums ir saws tschetrbalsigs dseedataju koris; behrnu mahzibu muhsu dwehseļu gani notura basnizâ, tapat gawenu laikâ pee mums teek tureta Deewkalposchana katru treschdeen. Muhsu luteranu kapi ir loti jauki. Schihdu pee mums ir wairak, nekà wajaga, wiswisadus amatus aisnem Schihdi, par ko esmu wairak reises dsirdejuse no kristiteem amatneekeem runajot — ka neweens newarot tik lehti strahdat, kà Schihdi. Esmu bijuse wairak pilsehtâs, bet tik daudſ Schihdu, kà Wilnâ, nekur neredseju.

Denne.

c) **Baltijas notikumi.**

Dignajas pagasta waldei, kà „K. G. A." sinots, atwehlets katru gadu 29. aprilî un 9. septembrî Dignajas muischâ noturet gada tirgu.

Alaschu muischâ (Rigas aprinkî) Wiktoram Bacham atkauts eerihkot fabriku, kur pagatawo auglu wihnus.

Alukſni 8. julijâ, kà „B. W." sino, sawâ zekojumâ apmeklejis profesors Jurjanu Andreja kgs, kur uz jaukà Tempļa kalna usrakstijis daudsas tautas dseesmas, kuras daschas wezas Alukſnes mahmulinas dseedajuschas preekschâ.

Leesas sehrga, kà „W. Anz." sino, pee sirgeem un leellopeem iszehlusês Wez-Rosê, Menzê, Hargelê, Karolê un Anzenê. Daudſi kustoni schinì sehrgâ jau beiguschees.

Wez- un Jaun-Saules mahzitajs Aleksandrs von Luzaus nomiris.

Ikschkiles muischâ strahdajoschais namdaris L., kà „B. W." sino, seena wesumam bomi seenot, pa wesuma pakalgalu taisni uz galwas nokritis semê un bijis uz weetas pagalam.

Par Wez-Peebalgas draudses skolas augstakàs klases slehgschanas leetu N. Kaudſit kgs „B. W." raksta, ka sinojums par augstakàs klases slehgschanu no Wez-Peebalgas draudses konwenta puses esot gluschi nepateess. Wez-Peebalgas draudses konwents ne-esot nekad slehdſis sawas draudses skolas augstako klasi, nedſ ari esot sinams kahds tureenes eewehrojams jeb ne-eewehrojams draudses lozeklis, kas buhtu dsinees uz to, lai minetà augstakà klase taptu isnihzinata, kà tas sawâ laikâ bija sinots.

Walmeeras beebribas dseedataju koris, kà „B. W." sino, kopâ ar Dikku, Matischu un Walmeereeschu koreem, 28. julijâ Silâ kalnâ isrihkoschot leelu konzertu, kurâ, starp zitu, dseedaschot Schepski kga ar godalgu apbalwoto kompozisiju „Imanta".

Alukſnê, kà „B. W." sino, 7. julijâ eeswehtitas Wahzu walodâ 19 jaunawas un 1 jauneklis. Gandrìs wisas mahzibneezes bijuschas — Latweetes un dascha no tahm loti maſ protot pa wahzisti; tapat ari winu wezaki. Pee eeswehtischanas wisas bijuschas gehrbuschàs pehz jaunakàs modes, kadèt dascham labam wezakam bijis japahrdod gotina waj sirdsinsch, lai meitinai waretu uz eeswehtischanu nopirkt kahdus isgresnojumus!

Wez-Bilskas muischas dsirnawàs Walkas 2. gildes tirgotajam K. Sakitam Widsemes gubernators atkahwis leetot suta katlu.

Dinamindê tirgotajam Hartwigam un Peitanam atkauts eerihkot suta katlu wineem peederoschâ jutes un linu wehrptuwê un austuwê.

Dinamindes plawàs, kà „Ztg. f. St. u. L." sino, isgahjuschâ nedeļâ atrasts islikts jaunpeedsimis behrninsch. Behrna mahte tapuse usmekleta.

Bolderajâ, kà „Z. f. St. u. L." sino, isgahjuscho zeturdeen noslihkuschi, juhrâ peldotees, diwi behrni, mahtei redsot. Mahte, gribedama ahtraki malâ tikt, gahjuse taisni pahri kahdai dsiłai weetai. Abi behrni, peldet nemahzedami, schinì dsiłâ weetâ noslihkuschi.

Jelgawas Latw. Beebribas Semkopibas Nodalas sapulze 4. julijâ. Schi sapulze bija leelâ skaitâ peewilkusi gan beebrus, kà ari weesus, ihpaschi dahrskopejus un dahrsneekus. Pehz pagahjuschàs sapulzes nolasitâ protokola pahrgahja uz deenas kahrtibu. Mahzits semkopis Brasda refereja „par semes ruhgschanu". Jautajumi, kà pahrlabot muhsu druwas semes, kà pawairot un weizinat winu auglibu, naw jaunee. Ihpaschi pehdejais laikmets, tagadejee tà sauktee „lehtee laiki" mudina no jauna luhkotees pehz lihdsekleem, kas weizinatu eegùt no laukeem leelaku raschu. Gan sinam, kà ar daschadeem mehsleem jarihkojas, kà, kad, kur tee leetojami u. t. t. Tapat atsihstam, ka ari sapratiga semes apstrahdaschana ir swariga, muhsu lauku raschu weizinat. Bet weens apstahklis pee semes apstrahdaschanas, zik pasihstams, wehl neteek pilnigi eewehrots, tas ir, „semes ruhgschana". Arschana par sewi nekam neder, ja wina nesekmê semes ruhgschanu. Tikai no kahrtigi isruhguschas semes sagaidisim muhsu puhlinu pilnigu atlihdsinaschanu. Isruhgusi seme ir bagata ar weegli kuhstoschàm baribas weelam. Isruhgusi seme ustur wisilgaki drehgnumu un siltumu. Organisku weelu atleekam semê sapuhstot, seme teek uszilata, isburbuloto, jeb mehs sakam: seme ruhgst. Tadèt seme, kurai maſ truhdu, gruhti ruhgst. Ja arama kahrta palikusi tschaugana, ahreji lauks parahdas salgans, it kà buhtu ar satu suhnu pahrklàts, tad seme ir isruhgusi. Neisruhgusi seme turpreti ir zeeta, rupja, it kà samihdita. Seme tik tad war ruhgt, ja gaisam brihwa eetikschana tanì. Tikpat nepeezeeschams preeksch semes ruhgschanas ir siltums un drehgnums. Gaisu mehs semei peegahdajam, semi ardami, siltumu zaur mehloschanu. Semi usruschinadami usturàm drehgnumu. No saules sasiluschais gaiss eespeeschas walejâ semê, teek atwehsinats un

---

dotajus. Daudſ deenu pawadija bes ehdeena, daudſ naktis bes meega, nomodâ buhdami pret burwjeem un wahrdotajeem. Kweeschus pasargaja no swirbuleem, zahlus no wanageem, bet burwjus, neschlawneekus un wahrdotajus bij daudſ gruhtaki aissargat. Kumelus un jehrus aissargaja no wilkeem kreetnee baltkrahsainee krantschi, bet diwkahjigos waronus nowèrst bij gruhts darbs.

Ai laiki, laiki, kas toreis Latwijâ waldija! Uz wisàm escham un grahwmalam skaistakàs roses seedeja. Wisâs weetâs: plawâs, tihrumôs, rijâ, kuhtì, klehtî un kambarî skaneja jaukas dseesmas, no Latwju jaunekleem un jauneklem skandinatas. Turpretim pa wiseem kakteem, grahweem un kruhmeem tschuksteja un loschnaja, kà reebigas tschuhskas, wezee Latwju burwji un wahrdotaji, kahda sprahguscha teka waj jehra galwu nehsadami no weenas plawas uz otru, no weenas klehts uz otru, no weena druwas lauka uz otru. Aknas, plunzas, sarnas un kungus wasaja ap otru dahrseem, mahjam, klehtim un schkuhneem. Karsta zihnischanàs weenam pret otru, schauschaliga baidischanàs weenam no otra; asinaina pluhkschanàs, kad abi meistari satikàs darbâ. Tahdas gudribas un dabas kalpinaschanas bij muhsu weztehwi eedomajuschees. Mehs sargam klehtis, kuhtis, stallus un schkuhnus no laupitajeem, bet wineem bij jasargà no burwjeem un neschlawneekeem. Ari eekschpuses teem deesgan bij jasargà, wiswairak stalli un kuhtis, kur atradàs masi teli, jehri un siweni. Mehs sargamees no sweschneeka, ka winsch mums neko neaisnes, bet wini sargajàs no launeem wahrdeem un skaudigàm azim. Kad redseja daschkàrt sweschneeku pa plawu jeb druwu staigajam, tad tas tika lamats, lahdets un ar suneem rihdits, it kà tehwu buhtu nokahwis. Ja kahds no sinameem „gndrineekeem" eenahza istabâ, tad ari masus behrnus paslehpa, lai tas tos nenobrihnitu.

Tahdas bailes, tahdas schauschalas mozija muhsu weztehwus. Tahdu preeku un lihgsmibu baudija tee gudribas wihri, dabu kalpinadami. Tahdu mantu un bagatibu tee panahza sawôs „mahkslas un amata" darbôs!

atstahj sawu pahrejo sabeesejuschos uhdeni atpakaļ. Zeeta it kà nomihdita seme nelauj tik daudſ gaisam eeplüst un to ari neatwehsina, tadèļ ta naw peenahzigi drehgna. Nu pat minetee aisrahdijumi rahda mums lihdsekļus, ar kureem waram weizinat semes ruhgschanu. Wispirms kriht swarâ semes pareisa apstrahdaschana. Newaram noteikt, ka muhsu lauki tik un tik daudſ reiſ ja-ar. Laiku pareisi eewehrojot, nereti atgadisees, ka peetiks ar masak reiſ arschanu un war bût atkal apstahkli, kur buhs 3—4 reiſ ja-ar. Slapjâ laikâ, slapju semi nebûs nekad art waj ezet. Tapat arschana buhs kaitiga, ja mehs nelaikâ aram, kad semi ruhgschanâ trauzejam, zaur ko semes isruhgschana apstahjas. Zik eewehlams gan ir semi sastrahdat smalku, tik nepareisi to padaudſ sasmalzinat. Semi pahrsmalzina ari tad, kad tai kauj pahrrügt. Beidsot zeļas jautajums, waj semes ruhgums tikai sasneedsams zaur arschanu, waj ari zaur ziteem lihdsekļeem? Uſ scho waretu atbildet, ka katris apstaklis, kas ustur semi waligu gaisa eespaideem un tamlidſ ari drehgnumam un sliumam, war eewadit ruhgschanas darbibu. Tahds lihdsekļis ir semes apehnoschana ar salmeem, mehsļeem u. t. t. Par to Brasda k. solijàs nahkoschâ sapulzê tahļak referet. — Tahļakais referats bij „preekschlikums par dahrskopibas beedribas dibinaschanu.“ Schis preekschlikums, kà lasitaji atzerasees, ir pa laikraksteem jau daudſ un daschadi pahrrunats. Dahrskopibu pazeļot, pawairojam neween dahrsneeku eenahkumus, bet ari wisu muhsu semkopju; jo reti kur atradisees sehtina, kurai nebuhtu sawa dahrsa stuhrischa. Un ka semkopji to jau atsinuschi, norahda Semkopibas Nodaļas spariba, gan isrihkojot dahrsauglu isstahdes, labus potsarinus apgahdajot un t. t. Tadèļ muhsu semkopji nebût nebûs un ari naw bijuschi schai leetâ pretigi, kà dahrsneeki un winu intresenti to nopratuschi. Bet ir tikai domu starpiba par to, kahdâ zeļâ pazeļt un pahrlabot, waj zaur sewischkas dahrsneeku beedribas un dahrsneezibas laikraksta dibinaschanu, waj kopigu lauksaimneezibas beedribu, kurâ atrastos eewehrota tikpat semkopiba, kà dahrskopiba u. t. t., sinams katra sawâ sewischkâ Nodaļâ, waj atkal dahrsneezibas Nodaļas dibinaschanu waj pee Jelgawas Latw. Beedribas waj pee jau pastahwoschàs Semkopibas Nodaļas. Schee bij tee preekschmeti, ap kureem debates grosijàs, bet tà ka leeta koti swariga un dahrsneeku deesgan sihks skaits bij eeradees, tad tahļakus pahrspreedumus un nolehmumus atlika uſ nahkoschu sewischku sapulzi, kura noturama pa dahrskopibas isstahdes laiku, septembra pirmâ pusê un newis augustâ, kà to agraki nodomaja. Zerams, ka tad, kur jau tà kà tà dahrsneeku, kà ari semkopju un dahrsa mihļotaju labs skaits buhs saradees uſ isstahdi, schi leeta taps galigi isspreesta. Nahkoscha Semkopibas Nodaļas sapulze buhs 1. augustâ, kurâ turpinàs: J. Brasda „par semes ruhgschanu“, Stokets „par semkopibas statistiku“ un J. Muhrneeks „par plawkopibu.“ (T.)

Par Kursemes scha gada plauju „Forst- u. Landw. Z.“ pasneedſ schahdas sinas: Seemas labibas plauja Kursemê buhs laba, daudsôs Dobeles, Bauskas un Aisputes aprinka apgabalôs rascha buhs bagata. Ari wisa wasaras labiba zaurmehrâ dod zeribas uſ labu plauju. Ahboliņa un seena eewahkschana, beeschi leetum usnahkot, naw isdewiga. Dahrsa koku augli zaurmehrâ ir labi.

Jelgawas Latweeschu beedribas teatri 28. julijâ buhs tureenes akteeru benefizes israhde. Israhdis lugu „Muhsu dakteris“. Pee israhdes peedalischotees ari Dubura kgs.

Par Edwahles un Slehkas priwatmuischu ahrstu, kà „K. G. A.“ sinots, apstiprinats Dr. Fedors Wrublewskis.

Kuldigas prahwests Reinholds Raeders 8. julijâ miris Wirzburgâ. Nelaikis ir dsimis Widsemê 1834. g., studeja Terbatâ no 1853.—1857. g. 1860 g. winsch bija par paliga mabzitaju Aluksnê, Widsemê. No 1861—1866. g. winsch bija par mahzitaju Wladimirâ un no 1866. g. sahkot par Wahzu mahzitaju un tizibas mahzitaju gimnasijâ Kuldigâ. 1888 g. winu eezehla par Kuldigas aprinka prahwestu. Nenogurstoschi nelaikis, kà „Gold. Anz.“ raksta, lasijis dahwanas labdarigeem mehrkeem, zaur wina neapnikuschu gahdibu Kuldigâ usbuhwets diakonisu nams, masu behrnu usglabaschanas eestahde, basnizas nabagu skola, nabagu nams un beigâs winsch sadabujis lihdsekļus Latweeschu jaunas basnizas buhwei; basnizas buhwes kapitals tagad esot jau peeaudsis lihdſ 25,000 rbl. Esot tik sahpigi, ka nelaikis pats sawam azim neredsejis usbuhwetu scho jauno Latweeschu Deewa namu.

Kabiles muischâ, kà „G. A.“ sino, isgahjuscho treschdeen sibins trahpijis peezus strahdneekus, kuri uſ muischas lauka strahdajuschi. Weens no wineem tizis nosperts, kamèr tschetri atschirguschi.

Schauku tuwumâ sibens nospehris diwus wesumu suhrmanus, kuri pehrkona negaisâ meklejuschi patwehrumu sem kupla osola.

Leepajas ostas buhwes darbus apgaismoschot elektrisku. Eerihkojums ustizets H. Detmana elektribas fabrikai Rigâ.

d) **No zitàm Kreewijas pusem.**

Par Keisariskàs Augstibas Leelknasa Tronamantneeka zeļojumu pa telegrafu peenahkuschas schahdas sinas:

Peterburgâ, 16. julijâ. Keisariskà Augstiba Leelknass Tronamantneeks, pehz laimiga braukuma pa Irtischa upi, 14. julijâ, plkst. 4 pehz pusdeenas, nonahza Omskâ. Pee peestahtnes Winu sanehma stepju apgabala generalgubernators, augstaku kahrtu dahmas un Sibirijas Kasaku kara spehku deputazija un pilsehtas eedsihwotaji. Keisariskà Augstiba wispirms brauza uſ Iljinskas basnizu, tad uſ gubernatora namu, kur stahweja preekschâ reserwes bataljona goda waktis. Gubernatora namâ Keisariskai Augstibai stahdijàs preekschâ weetejo walschu preekschneeki un deputazijas, pasneegdami sahl ar maisi.

Omskâ, 17. julijâ. Keisariskà Augstiba Leelknass Tronamantneeks wakar pehzpusdeenâ ussahka tahļak zeļot.

Peterburgu, kà sinams, schajàs deenàs apzeemo reti weesi, Frantschu kara kugu wirsneeki, kuri no no wisàm pusem uſ to lepnako un draudsigako tikuschi usnemti. Mihļajeem weeseem par godu katru deenu isrihko wisadus goda parahdijumus, gan konzertus, gan goda meelastus, kur teek runatas draudsigas runas un sawstarpejas juhtas issazitas. Telpas truhkuma dehļ zeen. lasitajeem waram tik pahra atgadijumus peeminet, no ka ween jau war wisus zitus goda parahdijumus eedomatees. Saprotams, ka treju walstju sabeedribas draugeem schahda sirsniba naw nebût pa prahtam, it sewischki Wahzijai, kà Franzijas tuwakai kaimineetei.

Peterburgâ, 18. julijâ. Goda maltitê pilsehtas domê peedalijàs eekschleetu, kara un zeļu ministri. Pee galda paaugstinatâ weetâ widus weetu eenehma pilsehtas galwa, winam pa labo roku Frantschu wehstneeks, pa kreiso admirals Scherwè, tahļakas weetas pa labo un kreiso eenehma Frantschu kugu komandeeri. Uſ galdeem atradàs isstahditi sudraba goda bikeri preeksch kugeem, emaljets bikeris preeksch Scherwè, emaljeti bikeri preeksch kugu schtaba un sudraba kannas preeksch eskadras ofizeereem. Pilsehtas galwa runaja apsweizinaschanas runu weeseem, uſ ko atbildeja admirals Scherwè, beigdams ar issaukumu: „Lai dsihwo Kreewija!“ Tahļak weselibas ussauza Wina Keisariskai Majestatei un Kreewijas un Franzijas un winas preekschstahwju labklahjibai. Sahlê bija eerihkota lepna bufete.

Kronstatê, 14. jul. Schodeen ap plkst. 9 rihtâ eeradàs Winu Keisariskas Majestates ar Wisaugstakeem Behrneem, Greekijas karaleene ar sawàm meitam un Winu Keisariskas Augstibas Leelknasi un Leelknases uſ kuga „Zarewna“ un „Aleksandria“ Kronstates reidâ un apmekleja kugi „Marengo“; Kreewu un Frantschu kara kugi, Augstajeem Weeseem tuwojotees, Winus apsweiza leelgabalu schahweeneem. Admirals Scherwè pasneedsa Winas Keisariskai Majestatei un Greekijas karaleenei buketes. Winu Keisariskàm Majestatem patikàs, buht klaht pee mehginajumeem ar greeschameem torneem, kas apbrunoti tahlu schaujoscheem leelgabaleem. Pehz tam Winu Keisariskas Majestates dewàs uſ kuga „Derschawa“, kur baudija brokastu, pee kura peedalijàs Kreewu un Frantschu kara kugu komandeeri. Wina Keisariska Majestate ussauza weselibas Frantschu republikas presidentam Karno, uſ ko Frantschu wehstneeks Labulê ussauza augstu laimi Wina Keisariskai Majestatei un Kreewu juhras kara spehkam.

200,000 rbl. leelais winnests pehdejâ premiju isloseschanâ 1. julijâ kritis Tiflisas modes preschu tirgotajam H. Portugalowam.

Serbijas jaunais karalis Aleksandrs, kà sinams, brauz uſ Kreewiju, lai apzeemotu muhsu Augsto Keisaru. Zeļâ uſ Peterburgu, winsch 13. julijâ nonahza Kijewâ, kur winu koti lepni usnehma. Uſ sudraba blodas winam te pasneedsa sahl ar maisi. Dsihwokli winam eerihkoja Keisariskâ pilî.

Serbu jaunajam karalam Aleksandram Peterburgâ dsihwojoschee Serbi pasneegschot sahl ar maisi pehz Kreewu eeraschas. Pa wina weesoschanàs laiku Peterhofâ isrihkoschot leeliskus Serbu swehtkus.

„Semkopju balss“ (Голосъ земледѣльцевъ) sauzas kahds jauns laikraksts, kuru Peterburgâ isdos diwas reisas nedeļâ Welitschkowski kgs.

Kolera sehrga, pehz Konstantinopoles Kreewu konsuka wehstijuma, esot parahdijusês starp Alepo un Beirutes pilsehtam Turzijâ. Scho eewehrojot, aisleegts isdot ahrsemju pases tahdeem, kuri zeļo uſ Turku swehtàm weetam.

Maskawas Rukawischnikowa laboschanas patwerſmes kuratoram, kà „Mosk. D. Z.“ sino, eekschleetu ministris atlahwis schinî patwerſmê leetot meesas sodu pee tahdeem patwerſmes mahzekļeem, kurus zitadeem lihdsekļeem nespèj labot; swarigôs atgadijumôs tahdus war sodit rihkstem lihdſ 15 zirteeneem, tomèr ne zitu mahzekļu klahtbuhtnê.

Kreewu dsejneeka M. J. Lermontowa 50-gadu nahwes deenâ, Maskawâ, pee Golikowa nama, netahlu no Sarkanajeem wahrteem, kurâ slawenais dsejneeks peedsimis, weetejà pilsehtas walde nolehmuse islikt marmora galdinu ar usrakstu: „Sche 1814. g. 2. oktobri peedsima M. J. Lermontows.“

Kasanas gub. scho otrdeen bija leels ugunsgrehks, kur nodega kahda Swijaschkes pilsehtas daļa. Saudejumi leeli. Apdeguschajeem, kas palikuschi bes pajumta un pahrtikas, pilsehtas dome nospreeda 4000 rbl.

Wolskas pilsehtas walde nolehmuse, 2000 maisus rudsu pahrdot par eepirkschanas zenu, tapat ari miltus un maisi, lai nowehrstu pahrmehrigu zenu zelschanos.

No Plozkas sino, ka schajàs deenâs, zeļâ starp Plozku un Ulawu, kahdi desmit laupitaji usbrukuschi kahdai jaunkundsei, kura ar kutscheri braukuse uſ dselsszeļa staziju. Atnehmuschi winai wisu naudu, kahdus 22 rbl., winu lihdſ ar kutscheri isgehrbuschi gluschi plikus, un tad peesehjuschi meschâ katru pee sawa koka. Kahds laupitajs jaunkundsi wehl kreetni ispehris, lamadamees, ka wairak naudas pee winas neatraduschi. Pehz tam blehschi pasuduschi lihdſ ar wisu sirgu. Kahds Nowgird kgs, pa schoseju braukdams, sadsirdeja nelaimigo kleedseenus un winus atswabinaja no koka. Apgahdajis wajadsigàs drehbes, winsch jaunkundsi aisweda uſ dselsszeļa staziju.

Odesâ puds rudsu maksajot 108 k., semkopju pahrdeweji turpretim atdodot pudu par 1 rbl.

Stiprs semes tribzejums bijis Kutaisâ 3. jul. Seme kahdas 5 sekundes ilgi lodsijusès.

Pee Sibirijas Usurijas dselsszeļa buhwes strahdà 2500 saldati, 900 spaidu noseedsneeki, 300 zaur spaidu nometinatee, 400 brihwi strahdneeki no Eeksch-Kreewijas un 1700 Kihneeschi un Koreaneeschi, tad wehl 125 Kreewi un 300 Wihneeschi strahdà kà akmenkaleji. Buhwe naigi weizas.

Somu awise „Wiborgas Wehstnesis“ nodrukà usaizinajumu, lai Somu tauta lasitu dahwanas truhkumu zeetejeem Kreewu brahļeem.

No Rigas.

Rigas apgabalteesas jaunais wizepresidents Nilus jau atbrauzis Rigâ.

Winnestu rahditajâ par 1. julijâ sch. g. isloseràm premiju biletem, kuru nodrukajam pehz „Rigas birschas un tirdsneezibas awisei“ peesuhtitàm telegramam, eeweesuschàs daschas nepareisibas, kadèļ tahs sche teek pahrlabatas pehz winnestu rahditaja, isdota no Walsts bankas Peterburgâ.

Bija drukats:	Wajaga buht:
Ser. 11,894 Nr. 28.	Ser. 11,804 Nr. 28.
„ 12,578 „ 47.	„ 12,278 „ 47.
„ 13,973 „ 13.	„ 13,974 „ 13.

Ari amortiseto biletu rahditajâ atrodas daschas kluhdas, kadèļ to wehl reiſ norukajam. Amortiseja sekoschas ferijas:

92, 282, 414, 531, 766, 927, 1011, 1764, 1987, 2854, 2955, 3199, 3341, 3546, 3563, 3709, 3775, 3944, 3954, 3958, 4260, 4443, 4455, 5166, 5745, 5927, 6235, 6496, 6745, 6759, 6858, 7139, 7402, 7828, 7898, 7889, 7995, 8072, 8112, 8164, 8311, 8410, 8745, 8825, 8843, 9062, 9252, 9358, 9378, 10246, 10418, 10582, 11018, 11481, 11535, 11836, 11866, 11927, 12063, 12179, 12470, 12641, 12687, 12975, 13209, 13249, 13519, 13688, 14531, 14717, 14998, 15099, 15370, 15646, 15759, 15793, 15950, 16461, 16986, 17042, 17078, 17473, 17764, 17803, 18022, 18058, 18202, 18333, 18595, 18652, 18888, 19189, 19291, 19313, 19493, 19501, 19960.

Rigas Kreewu weesigai beedribai, kuru pagahjuschâ gadâ dibinaja, kà „D. Z.“ sino, Wisaugstaki nolemts, uſ turpmakeem trijeem gadeem dot 3000 rbl. leelu pabalstu katru gadu, un Terbatas Kreewu beedribai „Rodnik“ dot 500 rbl. leelu pabalstu.

Grafmana muischinâ, aiſ Aleksandra wahrteem, mescha malâ, atrodas wezs dihkis, kas senôs gadôs bijis jauki kokeem apstahdits; dihka dibenâ wehl tagad esot grihdas atleekas redsamas. Preeksch ilgeem gadeem sche, meschmalâ, bijuse ta ihstà muischina, kà to wehl tagad war redset no dascheem wezeem lapu kokeem, kas lihdſ schim usturejuschees. Tagad sche tik atrodas pahra ehkas, kurâs dsihwo muischinas kalpi. Tagadejàs muischinas galwenàs ehkas atrodas wairak uſ schosejas malu. Paschâ minetâ dihka malâ pehdejâ laikâ atradusês pirts, no kuras wairs te tagad naw nekas redsams. Laudis, luhk, isplatijuschàs walodas, ka tani weetâ, kur pirts stahwejuse, wezôs laikôs atradees leels pagrabs, kurâ usglabajuschàs wisadas dahrgas mantas. Pagrabâ warejis tik sinatneeks, no dihka puses, tikt eekschâ. Daudſ dahrgas mantas un nauda wehl tagad tur atrodotees. Naw nekàds brihnums, ka schahdas walodas daschu labu laimes mekletaju usskubinajuschas, mehginat wezo pagrabu usrakt, kas tagad it weegli isdarams, tadèļ ka pirts isnihzinata. Tà schinis deenâs, kahdâ nakti, mantrauschi atkal likuschees pee darba, pascha dihka malâ dsitu bedri israkdami. Nakdami wini ir usrakuschi resnu zelmu, kas wineem gan rokot buhs bijis par leelu kawekli. Kà rahdas, wini wasaras ihsâ nakti naw paspehjuschi zelmu israkt un tà warbût sem ta atrast durwis uſ wezo pagrabu, pilditu wisadeem dahrgumeem. Warbût wini ismehginàs sawu laimi turpmak. — Sche jau plauj rudsus; ari kartupeļus naigi ween rok.

—eets.

Rigas Latw. Amatneeku palidsibas beedribas krahju un aisdewu kase sawâ pilnâ sapulzê isgahjuscho swehtdeen, kà „D. L.“ sino, isslehguse uſ wiseem laikeem no Rig. Latw. amatn. palidsibas beedribas krahju un aisdewu kases: „Baltijas Westnescha“ redaktoru B. Dihriki, adwokatus Fr. Weinbergi un J. Lasdinu. Bes tam, kà „D. L.“ jau agraki sinoja, kases walde nolehmuse, redaktoru B. Dihriki apsuhdset pee teesas dehļ dascheem raksteem „Baltijas Westnesi“ pret mineto kasi.

Widsemes nepeeaugušcho noseedsneeku laboschanas patwerſmes un semkopibas kolonijas beedribai par labu Majorôs, Horna kga dahrsâ 29. junijâ isrihkotee konzerti eenesa pawisam 607 rbl. 4 kap. skaidra eenehmuma.

Schis teizamais panahkums sasneegts neween zaur zeen. publikas siltu peedalischanos, bet ihpaschi ari zaur to, ka labdarigas dahmas laipni usnehmàs puku, konfektu u. t. t. pahrdoschanu, ka twaikonis „Maria“ bes maksas tika dots, aiswest weesus no Rigas uſ Majoreem un atpakaļ, ka mahksļas un tirdsneezibas dahrsneeki Wagner, Goegginger, Schlicht, Schoch un Linde kgi dahwinaja pukes, ka schejeenes laikraksstu redakzijas bes maksas nodrukaja sludinajumus un ka W. F. Häcker kga drukatawa tapat nodrukaja programas un ee-ejas biletes.

Schihs beedribas direkzija to pasinodàma zeen. publikai, ar preeku pagodinajas, zaur scho issazit sawu sirsnigako pateizibu wiseem, kas peepalidsejuschi weizinat minetà isrihkojuma labo isnahkumu.

Widsemes nepeeaugušcho noseedsneeku laboschanas patwerſmes un semkopibas kolonijas beedribai par labu isrihkoja promenades konzertus Polzien kgs 26. majâ Wehrmana parkâ, Riesberg kgs 28. majâ Keisara dahrsâ un Ebert kgs 1. junijâ Hagenskalna parkâ. No pirmà konzerta, neskaitot Polzien kga dahwinatos 50 rbl., bij skaidrs eenehmums 391 rbl. 85 kap. Otrâ un treschâ konzerta deenâ bij nelabs laiks, tà ka eenehmums Keisara dahrsâ nesedsa pat ne isdewumus, bet zaur Riesberg kga dahwinateem 100 rbl. un par pahrdotàm biletem eenahkuscheem 7 rbl. 40 kap. beedribai eenahza 107 rbl. 40 kap. No isrihkojuma Hagenskalnâ skaidrs eenehmums bij 82 rbl. 45 kap., tà tad par wiseem 3 konzerteem kopâ 631 rbl. 70 kap.

To pasinojot publikai, schihs beedribas direkzija atsist par sawu peenahkumu, issazit padewigi pateizibu Polzien, Riesberg un Ebert kgeem par winu laipnu peepalihdsibu pee labdarigà mehrka sasneegschanas.

Jaunas grahmatas, kà „Wald. W.“ sinots, pehrnajâ gadâ Latweeschu walodâ isnahkuschas 215 gabalu, 681,000 ekſemplarôs.

Rigas palidsibas beedribâ pehdejâ sapulzê par preekschneeku eezelts Andrejs Kalninsch.

Deenas pawehle Rigas pilsehtas polizijai. Uſ Widsemes gubernas waldes medizinal-nodaļas nolehmumu, dehļ nosebojumu nowehrschanas pee polizijas rekwisizijàm mediziniskâs teesu darischanas leetâs, top swehtdeenâs un swehtku deenâs eewestas dischuras, ko ispildis ahrsti Wicherts, Abutkows un Schultzs. — Pee nawigazijas skolas nama, netahlu no Langes fabrikas pee krasta peldejas wihreeschi, kas ufwedas deesgan nepeeklahjigi un greesch zaur to gar krastu staigajoschàs publikas un ar twaikoneem uſ Hagenskalnu un atpakaļ brauzoscho pasascheeru wehribu uſ sewi. Usdodu Jelgawas Ahrrigas 1. eezirkna pristawa kungam peldeschanos schajâ weetâ aisleegt un weetejam nowada usraugam un tuwakajam uſ wakti stahwoscham gordowojam zeeschi peekodinat, ka uſ to top luhkots, lai schahda nekartiba turpmak wairs nenotiktu.

Usdodu eezirknu pristawu kgeem usmeklet pee Jelgawas zunftes oklada peerakstito 20 gadus wezo Jahni Aleksandru Lapinsku, par kura pasuschanu wina mahte Helene, kura peemahjo Indriku eelâ sem Nr. 6, polizijai sinojusi. Lapinska adrese usdodama manâ kanzlejâ 5 deenu laikâ.

Sahdsiba un sagla sakerschana. 12. julijâ Elisabetes eelâ sem Nr. 79 iſ Leontines Poop dsihwokla nosagts sudraba pulkstenis 18 rbl. wehrtibâ. Personu, kuru apsagtà apsihmeja par sahdsibas isdaritaju, laimejàs atrast un apzeetinat, kura ari atsinàs noseegumu isdarijusi un kurai ari pulkstens tapa atnemts.

15. julijâ, Igaunu eelâ sem Nr. 2, Fedora Nowoi dsihwokli zaur atslehgas uslauschanu isdarita daschadu drahnu sahdsiba ap 91 rbl. wehrtibâ. Saglis tapa pamanits, kur tad gorodowojs ar bleka numuru 210, Peters Schidkewitschs, apzeetinaja.

Nahwe zaur sadragajumu. 15. julijâ Suworowa eelâ, garigàs skolas namâ, 42 gadus wezà semneeze Marija Woit, kura strahdajusi uſ peesleetàm trepem, zaur apgahschanos nokritusi uſ grihdas un tà eewainojusees, ka slimnizâ pehz kahdàm stundam nomirusi.

Peepescha nahwe. Naktî uſ 15. juliju Nikolaja eelâ sem Nr. 37, priwatskolotajs Karlis Endoms peepeschi nomiris — nelaikis bijis 60 gadus wezs. Lihkis tapa nodots ismekleschanai dehļ nahwes zehlona ispehtischanas.

Atrasts lihkis. 14. julijâ netahlu no Balasta dambja tapa iſ Daugawa iswilkts kahda ap 70 gadus weza nepasihstama zilweka lihkis. Lihkis nodots ismekleschanas kambarim.

Atrasts behrna lihkis. 15. julijâ netahlu no luteriskas Pahwila basnizas, seenu plaujot, strahdneeki atraduschi jaunpeedsimuscha seeweeschu kahrtas behrna lihki, kursch bijis jau satruhdejis. Lihkis nodots ismekleschanas kambarim.

Ugunsgrehks. 14. julijâ ap plkst. 9 no rihta Uhdena eelâ sem Nr. 12 iszehlàs uguns, pee kam sirgu stalis un seena krahjums nodega. Saudejums sneedsàs uſ 3000 rbl.

15. julijâ leelâ Kaleju eelâ ap pulksten 6 p. p. iſ slikti eetaisita skursteņa uguns iszehlàs. Peesteigušchees ugunsdsehseji uguni tuhdaļ nodsehsuschi. Saudejums ihsti ne-eewehrojams.

Notikumi juhrmalâ.

Sahdsibas. 9. julijâ is garderobes pee Tschiniselli zirka zaur seenas dehlu iszelschanu issagta kahda bise, kura peederejusi weenam is weetejeem mahksleneekeem, ap 125 rbl. wehrtibâ.

Pee Jelgawas aprinka peederigais eedsihwotajs Jekabs Berris sinoja polizijai, ka winam nakti us 10. juliju Bilderlinds, kamèr tas us Leelupes laiwâ gulejis, nosagts sudraba pulksteni ar kehdi. Slepenpolizijas nodala pulksteni atradusi un sagli apzeetinajusi. (R. P. P. A.)

Kustonu apsardsiba.

Widsemes lopu apsardsibas beedriba pehdejôs diwôs gadôs darbojusès sekmigi. Winas darbiba buhtu wehl swehtigaka, ja beedriba us wisàm pusem spehtu brihwi isplatitees un publika winu wairak pabalstitu. Zeresim, ka swehtibas pilnais darbs, kuram beedri weenprahtigi nodewuschees, nahkotnê no publikas puses tiks leelakâ mehrâ pabalstiits, lai beedriba spehtu sawu spraušto mehrki sasneegt. Beedribai tagad 800 beedru, winai sawi eezirknu usraugi wisâs pilsehtas datâs un saru beedribas daschâs masâs pilsehtâs un us laukeem. 1890. g. beedribas stalli usnemti 1533 kustoni, wiswairak suni, proti 1462. No scheem bija sakerti 1286, dseedinaschanai nodoti 69, apkopschanai 6, apluhkoschanai 21, nonahweschanai 54, ambulatoriski dseedinati 26. No dseedinaschanai nodoteem suneem 52 isdseedinati, 17 sprahguschi. No apluhkoschanai nodotajeem 1 sprahdsis, 8 nonahweti, pahrejee ihpaschneekeem atdoti atpakal. No sakertajeem 519 atdoti ihpaschneekeem atpakal, pahrejee pehz likuma nonahweti. No ziteem kustoneem stalli atradàs 71, proti: 18 kaki, 20 wistas, 15 sirgi, 2 leellopi, 16 baloschi. Eenehmumi un isdewumi pehrnajâ gadâ grosijàs ap 2540 rbl. 61 kap., pee kam us 1891. g. palika pahri 30 rbl. 94 kap. Beedribai par preekschneeku ir mahzitajs M. Werbatus kgs.

Kugneeziba.

Lihds 18. julijam Rigâ atnahkuschi 1041 kugis un isgahjuschi 959 kugi.

Is muhsu weesigàs sadsihwes.

„Zeribas beedriba" (Altonawâ).

Swehtdeen, 21. julijâ, plkst. 5 p. p.: Widsemes nepilngadeju noseedsneeku patwerssmei un semkopibas kolonijas dibinaschanas beedribai par labu: wokal- un instrumental-konzerts. Pehz tam: deja.

„Katrindambja Dseed. beedr."

T. p. d., plkst. 3 p. p.: sakumu bale Aleksandra parkâ.

„Jonatana beedriba."

T. p. d., plkst. 5 p. p.: dahrsa balle.

Walejas wehstules.

A. Lpsk. — N. Rakstis sanemts. Laipni peesuhtito dsejolu zeram isleetot.

K. V. — Usch. Preezajamees, ka muhs ari reis apzeemojuschi. Par zeema kukuli pateizamees. Zeram, ka ir turpmak muhs kahdàm rindinam pagodinafat.

D. D. — K. Juhsu wehlejumos nesspehjam ispildit.

F. K. — S. Turpmak isleetosim. Red.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 21. julijâ 1891. g.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Bernewitzs.
" "	"	2	"	Bernewitzs.
Gertrudes basnizâ	"	½10	"	A. Walters.
Jesus basnizâ	"	2	"	Bergmanns.
Martin basnizâ	"	9	"	Taube.
Trihsweenibas basn.	"	½9	"	Fromms.
Pawila basnizâ	"	½9	"	E. Walters.
Lutera basnizâ	"	½9	"	Paukschens.

Tirgi un torgi.

Pee Jaunjelgawas-Iluksstes Meerteesneschu Sapulzes paradu dehl taps pahrdotas schahdas mahjas:

Iluksstes aprinkî:

Esernes Zerschaku mahjas 26. augustâ 1891.
Schlosbergas Wilzanu № III. mahjas 26. aug. 1891.

Pee Tukuma-Talsu Meerteesneschu Sapulzes paradu dehl pahrdos schahdas mahjas:

Talsu aprinkî:

Santes Mas-Iswintu mahjas 9. dezembrî 1891.
Semites Muhrneeku mahjas 10. dezembrî 1891.
Noahles Punu mahjas 9. dezembrî 1891.
Lub-Eseres Disch-Lauku mahjas 9. dezembrî 1891.
Lub-Eseres Jaun-Kunzu mahjas 9. dezembrî 1891.
Kabilas Spike-Krastu mahjas 10. dezembrî 1891.

Pee Leepajas Apgabala teesas paradu dehl pahrdos schahdas mahjas:

Aisputes aprinkî:

Wez- un Jaun-Peltschu muischas 28. sept. 1891.

Pee Rigas Apgabala teesas paradu dehl pahrdos schahdas mahjas:

Rigas aprinkî:

Sunzeles Wehschu-Lenkalnu mahjas 27. aug. 1891.

Netaps pahrdotas schahdas mahjas, kuru sludinaschana agrak notikusi: Dobeles aprinkî: Leel-Elejas Wezwageru mahjas un Kalnamuischas Sirne mahjas.

No ahrsemem.

Wahzijas keisaram isgahjuscho nedel us kuga paslihdejuse kahju, zaur ko winsch smagi kritis, tà ka kahdas deenas newareja iseet. Tagad is Tromsoe pilsehtas Berlinê peenahkuschas sinas, ka keisars esot jau tik tahl atwesetojees, ka warot usturetees us kuga wirsus. Keisars nahkoschu sestdeenu, 27. julijâ (8. augustâ) eeradischotees Berlinê.

Franzija. Wisas awises usskata Frantschu kara kugu nonahkschanu Kronstatê par loti eewehrojamu atgadijumu. Awise „Voltaire" raksta: Wisas puhles, masinat notikuma swaru, ir bes sekmem. Tahdi pagodinajumi modina lihds schim wehl nepeeredsetâ mehrâ draudsibas juhtas, kuras saista abas tautas, kuru intreses nekur naw pretigas un kuràm abàm jazeesch no tahm paschàm godkahribas un netaisnibas pahrmehribam.

— Eewehrojot jausmigo usnemschanu, kahdu Peterburgas eedsihwotaji parahdijuschi Frantschu weesem, Parises pilsehtas walde nosuhtijuse pateizibas telegramu Peterburgas pilsehtas waldei.

— Pee Sen-Mandè stazijas, Wensenes tuwumâ, isgahjuscho nedel notika breesmiga dselsszeka nelaime. Sadubràs diwi brauzeeni, pee kam kahdi 50 zilweki tika nonahweti un kahdi 100 eewainoti.

Austro-Ungarija. Austruma Galizijâ un Schlesijâ leelisti leetus gahseeni padarijuschi milsigu postu tureenes laukeem.

Deenwidus-Amerika. Brahlu karsch Tschilê wehl arweenu naw apklusis, kaut gan pehdejâ laikâ no tureenes neatnàk gandrìs nekahdas sinas, kuràm waretu kaut zik tizet. Katra puse luhko par sewi labu ween sinot. Tà tad nemas newar sinat, kurai pusei wirsroka. Pehz jaunakàm sinam nemeeri isplatotees pa wisu Deenwidus-Ameriku, tà ka drihsâ laikâ warot iszeltees wispahreji nemeeri ari zitâs walstis.

Asija. Koleera sehrga Asijâ arween wairak isplatas. Tà Hedschâ 7. julijâ schinî sehrgâ saslima 381 zilweks, un tuhlit otrâ deenâ 401. Deemschêl, weetejàs waldes neko nedara, lai sehrgu apkarotu. Sehrga wehl jo wairak teek isplatita zaur Muhamedanu swehtzeetojeem us Meku.

Persija. Teheranas pilsehtâ keisariskâ tabakas sabeedriba schinis deenâs us namu stuhreem islipinaja issludinajumus. Kahdâ nakti issludinajumi bija norauti un to weetâ uslipinati dumpigi raksti, kurôs preesterus usaizina, lai taudim nahk paligâ zihninâ pret mineto labakas sabeedribu. Wiseem teem peedraudè nahwi, kas turetos us sabeedribas pusi. Daudsi taudis apzeetinati.

Telegramas.

Maskawâ, 17. julijâ. Kahdas 70 werstes no Maskawas, Lopajnajas stazijâ, generalgubernators un „Serbu patwerssmes" preekschneeki apsweizinaja Serbijas karali. Ap plkst. ½7 Keisariskais brauzeens eebrauza Maskawas stazijâ, orkestrim spehlejot sagaidu marschi. Us isgresnotà perona Serbijas karali apsweizinaja Wina Keisariskà Augstiba Maskawas generalgubernators, kara pulku preekschneeks un augstakee kara un ziwil eeredni, kà ari leels pulks lauschu. Usstahditeem 12. Astrakanas grenadeeru pulka goda sargeem garam ejot, musikas koris spehleja Serbu tautas himnu. Augstakos preekschneekus preekschâ stahdot, Maskawas pilsehtas galwa sazija: „Mehs apsweizinam Wina Karaliskas Majestates nonahkschanu pirmâ galwas pilsehtâ un luhdsam pehz weza Kreewu eeraduma, sanemt no Maskawas pilsehtas pasneegto sahl ar maisi. Kad karalis bija isteizis sawu pateizibu, winsch, no generalgubernatora pawadits, atklahtâ galma kareetê brauza us Iweras kaplitschu un no tureenes us Kremka pili, kur notureja familijas maltiti preeksch 3 personam. Leels lauschu pulks wisu zeku karali apsweizinaja gawilem; eelas, pa kuràm winsch brauza, bij ispuschkotas Serbu un Kreewu karogeem.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernst Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnold Plates.
Дозволено цензурою. — Рига, 19 іюля 1891 г.

Sludinajumi.

Wisi tee, kureem wehl buhtu kahdas prasischanas no bijuschà bankas nama **C. S. Salzmann, Rigâ**, teek zaur scho usaizinati, wehlakais lihds 1. augustam sch. g. peteiktees apakschparakstijuschâ kantorî. Pehz scha termina notezeschanas wisi wehl tekoschi noguldijumi nesis tikai 2 proz. auglus.

Rigas komerzbankas sara-kantoris,
Kalku eelâ Nr. 21.

Dr. L. Blumenthals,
azu ahrsts,
Rigâ, Paulutschi eelâ Nr. 17, pee Wehrmana parka.

Azu slimneekus tagad peenemu katru deenu no pulksten 10—12 preeksch pusdeenas un no 4—5½ pehz pusdeenas.
Sweht- un angstâs swehtku-deenâs tikai no 9—11 preeksch pusdeenas.
NB. Ja wajadsigs, pazienteem apgahdaju lehtu korteli, ar un bes usturas.

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ burtu leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, dabujama schahda grahmata:

Kara-leelskungs
Eistakius.
Stahsts no teem laikeem, kad kristiti laudis tika wajati.
Latwiskà walodà pahrzehla
A. Leitans.
Trefschâ pahrlabotà druka.
Maksà 80 kap.
Ernsts Plates.

Stipri un lehti
teek wisi preekschmeti no stikla, porzelana, sajangsa, mahla, juhrputàm, marmora, malachita, silonkaula u. t. t. Peldu eelâ Nr. 17 (21), 2 tr. augstu sakiteti.

L. Rosenthals,
pulksteni taisitaju meistars,
Rigâ, Grehzineeku eelâ 13,
eeteiz bagatâ iswehlê par semakàm zenam **kabatas pulksteenus**, selta un sudraba wahkôs, **nikela** un **melna tehrauda pulksteenus**, kà ari **seenas** un **modinataju pulksteenus**, wisi jaw reguleti, sem apgalwoschanas.
Kehdes un **berlokas** is wisada metala.
Selta un **sudraba leetas, juweles, korales** un **granatu grefnojumi**, wisjaunakàs fasonas un kreetni isstrahdatas. **Lanlibas gredseni** wisados leelumos. **Sataisa** us ahtrako **wisus gruhtakos pahrlabojumus.** Rakstifki pastelejumi top ispildîti. **Par kreetnu un ustizamu pakalpojumu** galwo firmas ilgà pastahweschana.

Galwenais kokwilnas (bumwilnas) deedsinu, linu un wilnas dsiju krahjums

Rigâ, Kalku eelâ Nr. 19/33, pee

„Gulbja",
netahlu no rahtuscha.

Neatkarajotees no 4 Rigâ jaw pastahwoschàm manàm magasinam, es, lai istaptu sawam leelam pirzeju pulkam, peedahwaju sawu galweno **auschamo deedsinu krahjumu pee „Gulbja".** Tà ka magasina preeksch 1890 91. gada apgahdata **loti leeleem pretschu krahjumeem** no wisteizamaka labuma, par wislehtakàm zenam, kà neweenam zitam, zeru, ka mans leelais pirzeju pulks, nonahkuschi paschi manâ magasinâ, pahrleezinafees no pretschu labuma un no wehl nebijuschàm lehtam zenam.

Sawu pirzeju labâ es, ja wini to wehlas, galwoju par prezem un dodu seschus mehneschus laika pirkto pretschu atmainischanai.

Peedahwaju wislabakos **Anglu kokwilnas auschamos deedsinus** wisâs krahsâs par wissemakàm zenam, it sewischki **linu dsijas** is Jaroslawas, Maskawas un weetejàm fabrikam. **Jaroslawas dsijas** ir it sewischki labi pagatawotas pehz mana ihpascha eerahdijuma, no gareem, sihdam lihdsigeem linu pawedeeneem un dabujami negludenâ un loti balinatâ isskatâ un weenigi tikai pee manis pa fabrikas zenam.

Wilnas dsijas preeksch auschanas dabujamas wiswisadâs sortês no 35 lihds 150 kap. mahrz., **zesira wilnas dsijas** preeksch isgresnoschanàs drahnam dabujamas wisâs krahsâs par 160 kap. mahrz. Bes tam wehl peedahwaju **seltainus** un **sudrabainus deedsinus**, tad ari **pubulainus deedsinus** wisjaunakâs modes krahsâs.

Wisas **wates** sortes, **krahsotas apteekaru schnores, windes** un **pika drahtis** pascha isgatawojuma, atrodas krahjumâ un teek pahrdotas par leeluma zenam.

Bes tam wehl leelâ iswehlê dabujami **materiali preeksch adischanas** un **rokdarbeem**, kà: **wisadi kokwilnas deegi sekem un preeksch ehkleschanas, Anglu zesira wilna** u. t. t.

!!! Luhdsu eewehrot !!!

Audekli is wisadàm fabrikam, it sewischki peedahwaju stipru un lehtu **Turku audekli** no 10 kap. un dahrgali.

Teek pahrdoti ari **swejneeku tihkli un wadi, striki, deegi** un ziti peederumi preeksch swejneezibas.

Hallo, hallo, hallo!

Dahwineet tuhlit sawai kundsei pahrsteidsoscho dahwanu, jaunatrasto lehka aparatu, kursch Parises pasaules- un Wihnes semkopibas-isstahdês tika pahrdots daudz miljonu gabalôs.

Wehl nekad nebijis

ir schis aparats un der sekoscheem mehrkeem: 1 minutes laikâ ir eespehjams no peena waj krehjuma isgatawot sweestu un pusminutes laikâ putas, olu schaumi, olu groku u. t. t.
1 minutes laikâ war 1 kilo (ap 2 mahrzinam) kartupelu, sihpolu, gurku, rutku, rahzenu u. t. t., wisadus koku auglus un zitu pehz wehleschanàs, beesu jeb plahni misot kasit jeb sagreest.
Tahlak schis aparats ir leetojams kà mikroskops: 400 reis winsch paleelina katru leetu, tà tad ir leetojams pee ehdeenu un dsehreenu ismekleschanas.
Schahds aparats no nesadilstoscha metala ar isturigàm federem ir dabujams pirkt par smeekla zenu:

1 rbl. 50 kap.

Schis nepeezeeschamais aparats tadehl, ka tik loti lehts, ir eewests leetoschanâ wisâs Wihnes un Parizes familijâs, un weenigi tikai zaur manu sen pasihstamo firmu pret eepreekscheju famakfu teek issuhtits us wisàm pasaules malam.

D. Klekner,
8 **Wihnê. I., Pasta eelâ 20.**

Weselibas masgaschanahs eestahde,
Rigâ, Basnizas eelâ Nr. 18.

Wisas dseedinaschanas zaur uhdeni, masascha, dseedinaschana zaur elektrizitati. Plaukschnu un sirds slimibas dseedinaschana ar saspeestu un weeglaku pataisitu gaisu (Geigel-Mayra aparatu).
Ahdas slimibu dseedinaschana.

Us wehleschanos pilna pansija.

Dr. med. S. Kröger.
Dr. med. E. v. Hirschheydt.

Pirmà Kreewijas ugunsapdroschinaschanas beedriba,
dibinata **1827** Peterburgâ.

Pilnigi eemaksats pamat kapitals **4,000,000 rbl.**
Reserves kapitali . . . . **3,000,000 rbl.**

General-agents: R. John Hafferbergs,
Rigâ Kungu eelâ Nr. 14.

Pirmà leelà Kreewijas rihsu-sterkelu fabrika.

Fabrikas sihme.

Selta un sudraba medalas.

Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.,
Salbstadtê, Taurijas gubernâ, Kreewijâ.

Eedroschinamees zeen. publiku darit usmanigu us muhsu **rihsusterkeli,** kas pagatawota is wislabakajeem Persijas rihseem. Muhsu **rihsu-sterkele** labuma sinâ naw sliktaka par wislabakeem ahrsemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadèl mums eespehjams, ar katru eekschsemes kà ari ahrsemes fabrikatu sazenstees. Muhsu **rihsu-sterkele** ir tihra no saehdoschàm weelam un ziteem peemaisijumeem. Muhsu **rihsusterkele** ir us wisàm isstahdem Kreewijâ ar augstakàm medalam tikuse apbalwota.

Muhsu **rihsu-sterkelu noliktawa leelumâ** preeksch **Widsemes** un **Kursemes** atrodas pee

Th. Angelbeck un beedr., Rigâ,
kolonial-pretschu pahrdotawa,
Schahlu eelâ Nr. 4 (senak Nr. 2) un Melngalwju eelâ Nr. 3.

Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.

Eduard Wm. Lösewitz,
wisswezaka
wadmalas- un bukskinu-magasine
Rigâ,
pee rahtuscha platscha apakschejâ tahschâ, un masâ Jaun-eelâ Nr. 2, aiz rahtuscha, pa weenu trepi augschâ.

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, ir dabujamas schahdas grahmatas:

Tà eet.
Stahsts no P. Pruhs.
Maksà 5 kap.

Taisnis teesas-kungs,
jeb: Dusmojeet, bet negrehkojeet. Stahsts no Preeschkalna Laura.
Maksà 20 kap.

Ta smuka adwokata-meita
Wacholderlebenê.
Maksà 15 kap.

Ta mihla Kunga Jesus Kristus pirmee dsimschanas swehtki Betlemê.
Maksà 5 kap.

Tautu sirmas gudribas teikumi.
Maksà 10 kap.

Ernsts Plates.

Labakàs
gumijas stempeles un sehgeles
preeksch teesu eestahdem un priwatpersonam, kà ari wisadas krahsu sortes par lehtakàm zenam.
Pilniga galwoschana.
M. Nebelsieck'a
pehznahzeji,
Rigâ, Kalku eelâ Nr. 11.

Pretubagoschanas beedribas darba kantoris,
eelschpilê. Jahnu eelâ Nr. 10,
peedahwâ: **meesas-weschu** preeksch wihreescheem, seeweescheem un behrneem, **gultas-weschu, dweelus, preekschautus, katnus** un **parka jakas** un **uswalkus** preeksch peeaugušcheem un behrneem, **stepetus dekus, aditas wilnas un puswilnas behrnuhaubites** un **jakas, schuhpula-dekus, swahrkus, sekes** un **zimdus. Madrazes** ar juhras-sahli, mascham un koka-wilnu pilditas. Turpat teek ari **kungu-drehbes** sataisitas un tihritas, kà ari weschâ wahrdi eeschuhti.

Schujmaschinas
islabo sem galwoschanas un pahrdod masleetotas schujmaschinas, Mahlderu eelâ Nr. 2, mekanikis M. Ruttakas. 1

Печатать разрѣшается. Рига, 19 іюля 1891 г. № 2956. Рижскій Полиціймейстеръ Власовскій. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.